

RÁOLVASÁSOK

A MAGYAR FOLKLÓR SZÖVEGVILÁGA

2/A

Sorozatszerkesztő

PÓCS ÉVA

RÁOLVASÁSOK

Gyűjtemény a legújabb korból (1851–2012)

Közreadja és a bevezető tanulmányokat írta
PÓCS ÉVA

BALASSI KIADÓ · BUDAPEST

Készült

a Pécsi Tudományegyetem Néprajz és Kulturális Antropológia Tanszékén,
a „Népi vallás, néphit és vallásos folklór, 16–21. század” című,
78253. számú OTKA-program keretében.

Az ezekhez az eredményekhez vezető kutatás az Európai Kutatási Tanács részéről,
az Európai Közösség hetedik keretprogramjából (2007–2013),
az EKT 324214. számú támogatási megállapodása alapján finanszírozásban részesült.

A könyv kiadását támogatta az

OTKA

a PUB-K 107758. számú pályázat keretében,
továbbá a „Népi vallás a keleti és nyugati kereszténység határán:
folyamatosság, változások és kölcsönhatások” című,
324214. számú EKT-projekt

Témavezető
PÓCS ÉVA

A borítón

Égiháború elleni ima kéziratoss változata,
Gyimesbükk, Áldomásalja (Bákó megye, Románia),
Takács György fotója

© Pócs Éva, 2014

ISSN 2063-7594

ISBN 978-963-506-933-0

Felelős kiadó a Balassi Kiadó igazgatója
Felelős szerkesztő Helfrich Judit
Műszaki szerkesztő Harcsár Magda
A sorozatot Szák András tervezte
Tördelte Mocsonoky Gábor

A nyomdai munkálatokat a Séd Nyomda Kft. végezte
Ügyvezető igazgató Katona Szilvia
www.sednyomda.hu

RÁOLVASÁSOK

A MAGYAR FOLKLÓR SZÖVEGVILÁGA

2/B

Sorozatszerkesztő

PÓCS ÉVA

RÁOLVASÁSOK

Gyűjtemény a történeti forrásokból (1488–1850)

Közreadja és a bevezető tanulmányokat írta
ILYEFALVI EMESE

BALASSI KIADÓ · BUDAPEST

Készült

a Pécsi Tudományegyetem Néprajz és Kulturális Antropológia Tanszékén,
a „Népi vallás, néphit és vallásos folklór, 16–21. század” című,
78253. számú OTKA-program keretében.

Az ezekhez az eredményekhez vezető kutatás az Európai Kutatási Tanács részéről, az Európai
Közösség hetedik keretprogramjából (2007–2013), az EKT 324214. számú támogatási megállá-
podása alapján finanszírozásban részesült.

A könyv kiadását támogatta az

OIKA

a PUB-K 107758. számú pályázat keretében,
továbbá a „Népi vallás a keleti és nyugati kereszténység határán: folyamatosság,
változások és kölcsönhatások” című, 324214. számú EKT-projekt.

Témavezető
PÓCS ÉVA

A borítón

Részlet a Peer-kódex fegyverek elleni imájából, 1526,
Országos Széchényi Könyvtár Kézirattára, Budapest, MNy 12, 128r

© Ilyefalvi Emese, 2014

ISSN 2063-7594

ISBN 978-963-506-932-3

Az A–B kötet ára 8400 Ft

A magyar ráolvasások most megjelenő két kötete (A és B) jelentősen kibővített új kiadása az 1985–1986-ban az MTA Könyvtárának kiadásában megjelent, ma már szinte hozzáférhetetlen szöveggyűjteménynek. Az anyag gyarapodása elsősorban az elmúlt két évtizedben a határainkon innen és túl egyaránt intenzívebbé vált gyűjtőmunkának köszönhető: különösen a székelyföldi és moldvai anyag gazdagodott jelentősen, de a magyar ráolvasások térképének némely fehér foltját kárpátaljai, bácskai gyűjtések is segítettek eltüntetni. A történeti anyag is több mint kétszeresére szaporodott az első szöveggyűjtemény óta, a budapesti és kolozsvári, marosvásárhelyi archívumokban őrzött nemesi családi levéltárak, receptkönyvek, kincskereső varázskönyvek adataival, és nem utolsósorban a boszorkányperek újonnan feltárt dokumentumaiban fellelt átok- és ráolvasásszövegekkel.

Gyűjteményünk első, „A” kötete a ráolvasások 19–20. századi, néprajzi gyűjtésekből, valamint kéziratos feljegyzésekből származó anyagát mutatja be; az első kiadás számára kialakított, a mágikus és vallásos szövegek funkciójára, hiedelemtartalmára, valamint a szövegek logikai és grammatikai struktúráira alapozott többdimenziós rendszerben. Az egyes szövegcsoportok bemutatását megelőzi egy-egy rövidebb bevezető tanulmány, amelyben kitekintés történik az adott szövegtípus elterjedésére, a más típusokban előforduló rokon motívumokra, az ismert európai párhuzamokra, sok esetben a magyar, illetve európai kutatási problematikára is.

A kötet szövegkorpuszát hosszabb bevezető tanulmány előzi meg, amely összefoglaló, műfaj-meghatározó, műfajtörténeti és kutatástörténeti elemzéseit adja a magyar ráolvasások típusainak, az utóbbi években igen megélnékült európai kutatás eredményeinek figyelembevételével. A ráolvasások rendszerezett bemutatását tárgymutató, földrajzi, illetve tipológiai mutató zárja.

BALASSI KIADÓ
Emblémánk a tudás fája

www.balassikiado.hu

P 1675 C barna

A MAGYAR
FOLKLÓR
SZÖVEGVILÁGA

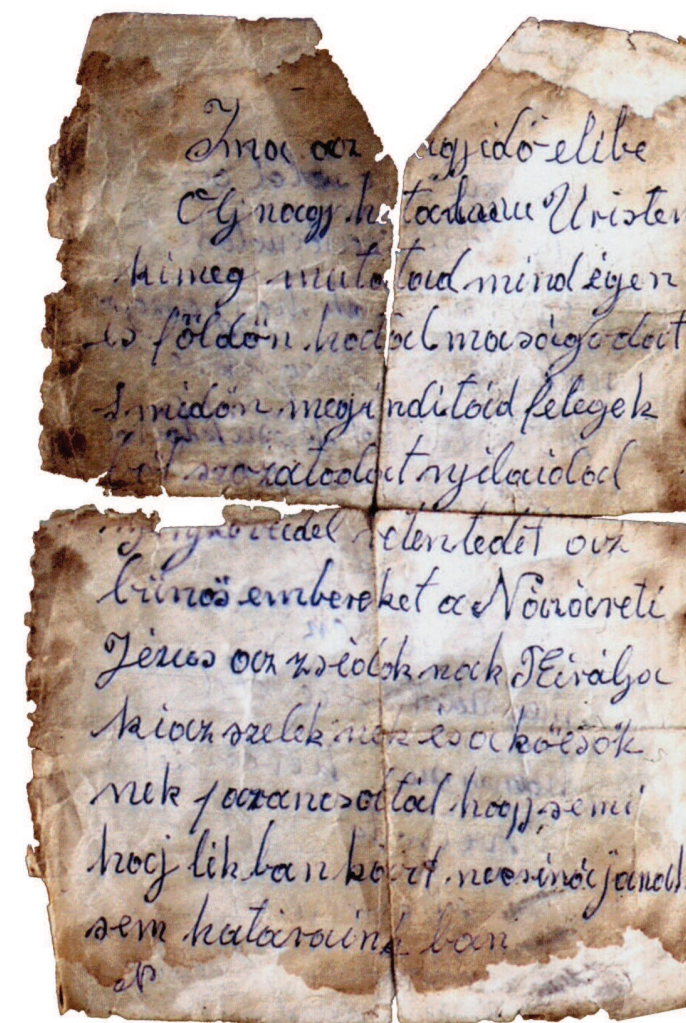
2
A

RÁOLVASÁSOK

A MAGYAR FOLKLÓR SZÖVEGVILÁGA

2
A

RÁOLVASÁSOK

Közreadja és a bevezető tanulmányokat írta
PÓCS ÉVA

BALASSI KIADÓ

Az A–B kötet ára 8400 Ft

A magyar ráolvasások most megjelenő két kötete (A és B) jelentősen kibővített új kiadása az 1985–1986-ban az MTA Könyvtárának kiadásában megjelent, ma már szinte hozzáférhetetlen szöveggyűjteménynek. Az anyag gyarapodása elsősorban az elmúlt két évtizedben a határainkon innen és túl egyaránt intenzívebbé vált gyűjtőmunkának köszönhető: különösen a székelyföldi és moldvai anyag gazdagodott jelentősen, de a magyar ráolvasások térképének némely fehér foltját kárpátaljai, bácskai gyűjtések is segítettek eltüntetni. A történeti anyag is több mint kétszeresére szaporodott az első szöveggyűjtemény óta, a budapesti és kolozsvári, marosvásárhelyi archívumokban őrzött nemesi családi levéltárak, receptkönyvek, kincskereső varázskönyvek adataival, és nem utolsósorban a boszorkányperek újonnan feltárt dokumentumaiban fellelt átok- és ráolvasásszövegekkel.

A második, „B” kötet a különböző történeti forrásokban fennmaradt ráolvasásokat adja közre a 15. századtól a 19. század közepéig. E szövegek közlésénél a tudományos hitelesség és az olvashatóság szempontjait egyaránt szem előtt tartottuk; az eredeti íráskép közlése mellett – a teljes szöveghűség fenntartásával – a mai helyesírással átírt változatokat is közöljük. Ezt az anyagot egy-egy forrástípus időrendjében és természetes csoportjaiban mutatjuk be. A két kötet közti átutalásokkal biztosítjuk, hogy a történeti adatok se szakadjanak ki az első kötetnek a magyar ráolvasások összességére érvényes rendszeréből. Minden fejezetet rövid tanulmány vezet be, amely az adott forrás jellegéről, valamint a benne foglalt ráolvasások keletkezési körülményeiről ad számot.

A kötet szövegkorpuszát hosszabb bevezető tanulmány előzi meg, amely összefoglaló, kutatástörténeti elemzését adja a történeti forrásokban fellelhető ráolvasások típusainak az utóbbi években igen megélnkült európai kutatás eredményeinek figyelembevételével. A ráolvasások rendszerezett bemutatását tárgymutató, valamint az „A” kötet rendszerére utaló tipológiai mutató zárja.

BALASSI KIADÓ
Emblémánk a tudás fája

www.balassikiado.hu

9 789635 069323

P 1675 C

A MAGYAR FOLKLÓR
SZÖVEGVILÁGA

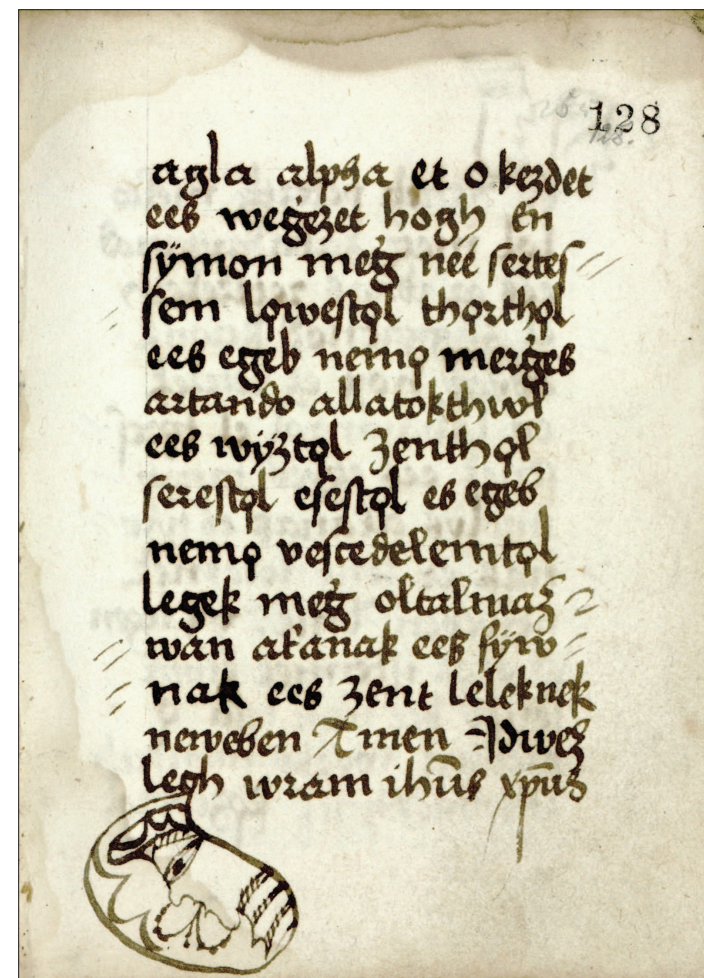
2
B

RÁOLVASÁSOK

A MAGYAR FOLKLÓR SZÖVEGVILÁGA

2
B

RÁOLVASÁSOK

Közreadja és a bevezető tanulmányokat írta
ILYEFALVI EMESE

BALASSI KIADÓ